

צילה בכר ליד קבר בנה. "אחרי החיים איתו, קשה מאוד להמשיך בלעדיו" (צילום: אביגיל עוזי)

חיים בכר ז"ל

„כל יום הוא יום זיכרון“

צילה בכר שכלה את בנה חיים (21) בקרב במחנה בלאטה לפני כחודש וחצי • „אנו ממשיכים לחיות עם הכאב בלב“

את זה, מה שמחזיק אותי כל יום אלו הכוחות שחיים השאיר לנו. הוא היה כחור מאוד חזק, „הוא מספרת. „אנחנו מדברים עליו כל הזמן וחושבים עליו כל יום, וממשיכים לחיות עם הכאב בלב כי ככה חיים היה רוצה. היו לנו חיים לפניו, אבל אחרי החיים איתו, קשה מאוד להמשיך בלעדיו.“ בנובמבר אמור אחיו של חיים להתגייס לצה"ל, וצילה חוששת כבר מע" כשיו. „הבן שלי רוצה ללכת לקרבי. אני לא יודעת אם אפשר לו.“ „חיים הספיק ב־21 שנה מה שאנשים מספיקים ב־70 שנה“, אומרת צי" לה. „בכל דבר שהוא עשה את נתן את כולו. לא היה לי ואין לי דבר חשוב יד תר מהילדים שלי, ורק אם ארכוק כמה שנותר לי, אצליח להמשיך בחיים.“ אמיר קרביץ

צילה בכר יושבת בבית העלמין, קרוב לקרוב למצבתו של בנה חיים ז"ל. בין אצבעותיה היא מחזיקה את תמונתו של חיים ואת כומתת הצ" נחנים האדומה, שעליה חתה גאוותו. תמונה וכומתה. שתי מזכרות שנותרו מהבן שלא ישוב לעולם.

סמל חיים בכר נהרג לפני כחודש וחצי בקרב שנערך במחנה בלאטה. בן 21 היה במוחו. „זהו יום הזיכרון הראשון שלי כאמא שכולה, אבל עבורי כל יום הוא יום זיכרון“, אומרת אמו ונושכת את שפתייה.

צילה עלתה אתמול לקברו של חיים בבית העלמין בקריית שאול. את מול, בפעם הראשונה מאז שחיים נהרג, חזרה צילה לעבודתה במרפאת שי" ניים. „בחזרה מהעבודה הרגשתי צורך לבוא לכאן ולהגיד לחיים שעשיתי

"הוא תמיד היה מחיך"

אבל בשכונת רמת-אביב ג' בעקבות מותו של סמ"ר חיים בכר (20), שנהרג בפעולת צה"ל במחנה הפליטים בלטה ביום חמישי שעבר ● בשבט הצופים בשכונה מכינים חדר הנצחה לזכרו

מאת: נאוה קשטן

חיים התגורר ברמת-אביב ג' עם הוריו, בעלי חברת טקסטיל, ואחיו שאמור להתגייס בקרוב לצה"ל. הוא למד בגימנסיה הרצליה ולאחר מכן התגייס לקורס טייס, משם עבר לשרת בסיירת הצנחנים.

סמל ראשון חיים בכר (20), תושב רח' בית צורי ברמת-אביב ג', לוחם בסיירת צנחנים, נהרג ביום חמישי שעבר בפעולת צה"ל במחנה הפליטים בלטה. חיים נהרג ככל הנראה מפיצוץ מטען שהופעל לעבר כח הצנחנים שנע בסמטאות. מותו נקבע במקום.

הלווייתו של חיים בכר ז"ל התקיימה ביום חמישי בבית העלמין הצבאי בקרית שאול. מאות ליוו אותו למנוחות במסע הלוויה שהחל מבית הוריו ועבר דרך שבט הצופים ברמת-אביב ג', בו היה פעיל ומדריך. בין הסופדים היה מפקדו של חיים, שאמר מעל קברו: "היית לוחם וחבר למופת".

כשנה וחצי בסיירת הצנחנים. "בתוך שבועיים הוא נקלט בסיירת, וישר מההתחלה תפס את ההובלה של הצוות הן מבחינה מקצועית והן חברתית", סיפרו. "ידענו שאפשר לסמוך על חיים ולהיות שקטים, והיינו גאים ללכת אחריו. האופי שלו הוא תמיד להוביל ולהיות ראשון. הכל הוא עשה במאור פנים. הוא שידר אושר".

רכות שכבת י"ב בגימנסיה הרצליה בתקופה בה למד חיים, אהובה תאג'ר, סיפרה כי היא זוכרת אותו כבחור יפה ומלא שמחת חיים, שתמיד היה אהוב על כולם ומוקף בחברים רבים. "הוא היה דמות בולטת ודומיננטית", נזכרה, "תמיד הציב לעצמו את הרף הגבוה ביותר, הכי קרבה, ורצה לתת הכי הרבה. לצערנו האירוניה היא שחיינו של חיים, הם חיים שקופו בגיל כה צעיר".

שבט צופי רמת-אביב ג' התמקד בכל פעולותיו ביום שבת בנושא מותו של חיים בכר ז"ל. השבוע ייחנך חדר הנצחה לזכרו של חיים בשבט. יהי זכרו ברוך.

בבית משפחת בכר

שהו במהלך השבעה חבריו הרבים של חיים, שהיה הגרעין בחבורה שמנתה כעשרה חברים טובים שהלכו יחדיו מתקופת ביה"ס והצופים. חבריו, שביקשו לספר עליו כקבוצה ולא כפרטים, סיפרו כי הוא אהב מאוד את הצבא והיה אמור להשתחרר בקיץ השנה. הוא תכנן לאחר השחרור להמתין לשחרורם של כל חבריו

המשך בעמ' 4

"הוא תמיד היה מחיך"

ואז לצאת יחדיו לטיול ממושך בחו"ל.

"חיים אהב טבע וטיולים, ותמיד היה דומיננטי מאוד, זה שמארגן את הכל", סיפרו חבריו. "הוא תמיד היה אדם שמח ותמיד מחיך, אף פעם לא שמר טינה לאף אחד. כאשר היה חוזר הביתה מהצבא, לא נח לרגע ומיד היה יוצא לבלות. היה בינינו קשר חזק שהוא מעבר לזמן ולמקום. כעת נותרנו רק 9 נשמות תאומות, במקום 10".

"הוא היה בן אדם מדהים, גדול מהחיים", הוסיפה אחת החברות, שתיארה את חיים כ"הרפתקן, בעל חזון ופיוז. תמיד סמכנו עליו שיארגן ויעשה את ההליך אם היה צריך, הוא היה גוסס עד סוף העולם בשביל החברים שלו".

קרובי משפחתו של חיים סיפרו כי הוא היה קרוב מאוד למשפחתו, והסבים, הסבתות וכל הדודים היו מעורבים בחייו.

חברים לגשק של חיים סיפרו כי הוא הספיק לשרת

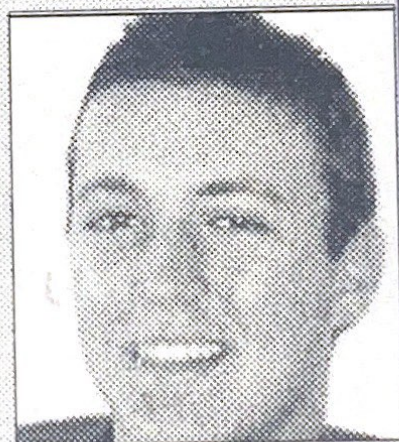
חיים ז"ל (מוקף בעיגול) בטיול צופים עם חבריו, לפני גיוסו לצבא

צופי רמא"ג ערכו טקס לזכרו של סמ"ר חיים בכר ז"ל

שבט צופי רמת-אביב ג' ערך במוצאי שבת האחרונה טקס לזכרו של סמ"ר חיים בכר, שנהרג בפעולת צה"ל במחנה הפליטים בלטה לפני כשלושה שבועות. חיים ז"ל היה תושב השכונה ובוגר שבט הצופים.

בטקס המרגש השתתפו בני משפחת בכר, חבריו של חיים ורבים מתושבי השכונה. הוא נפתח במפקד ובכתובית אש שהכינו החניכים: "צעיר לנצח".

חיים בכר ז"ל

השכבה הבוגרת של הצופים העלתה קווים לדמותו של חיים כמדריך למופת ובעל חיוך גדול ואופטימי. חברי השכבה נשאו דברים לזכרו בליווי שירו הנוגה של יהונתן גפן "הנסיך הקטן". בין השאר אמרו חבריו: "במותך ציווית לנו את החיים, וחייך ימשיכו להיות שזורים בחיינו".

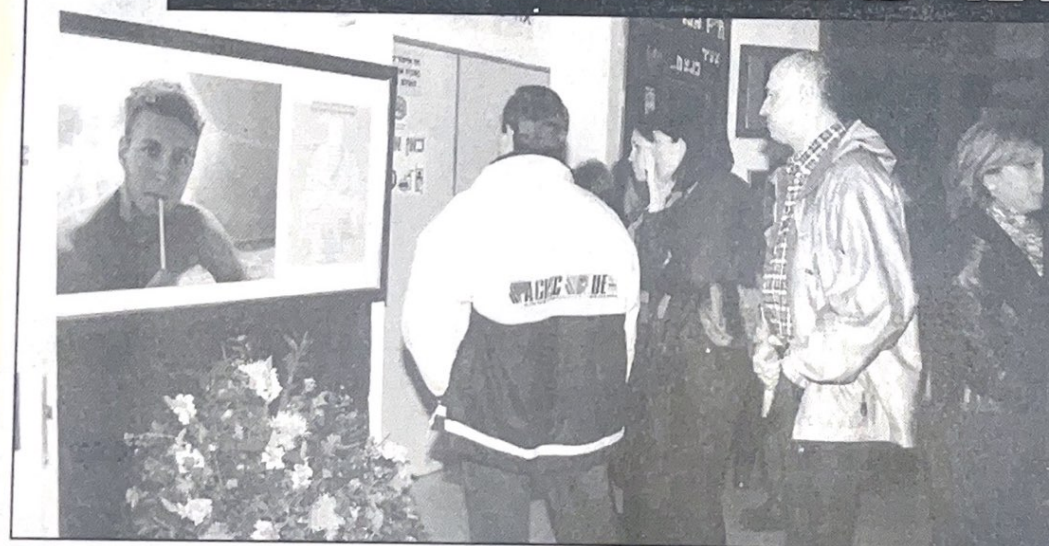
נאוה קשטן

לזכרו של חיים בכר ז"ל

כיתת הנצחה לזכרו של סמ"ר חיים בכר ז"ל, תושב רמת-אביב ג' שנהרג השנה במחנה הפליטים בלטה, נחנכה ביום שישי שעבר בטקס ביער הזורע. הטקס נערך ע"י קרן קיימת לישראל ב-28/6, יום הולדתו של חיים שהיה אמור להיות בן 21. משפחתו של חיים בחרה לתרום את כיתת הלימוד על שמו דווקא ביער הזורע, מקום אליו היה מחובר עוד מתקופת היותו מדריך בצופים, ובשל אהבתו הרבה לטבע ולטיולים. במקום הוקמה גם אנדרטה לזכרו וחבריו הכינו כתובת מסנאדות עם שמו. (כתבה: נאוה קשטן)

זוכרים את חיים בכר ז"ל

ביום שישי שעבר נערך טקס לציון יום השנה לנפילתו של חיים בכר, תושב רמת-אביב ג' שנהרג במסגרת שירותו הצבאי ב-28.2.02, בעת פעילות מבצעית במחנה הפליטים בלאטה. הטקס נערך במתנ"ס רוזין ברמת אביב ג', ונכחו בו מאות אנשים: משפחה, חברים מהשכונה והוריהם, חברים מסיירת צנחנים, מפקדיו של חיים, חברים מהצופים וכן ראש העירייה רון חולדאי. הזמר ברי סחרוב, אותו חיים העריץ, התנדב לשיר את השירים שחיים אהב במיוחד. שמרית ציפורן, חברה שחיים מאוד העריץ את שירתה, פתחה את הערב בשיר "היו לילות" וחתמה את הערב בדואט עם ברי סחרוב בשיר "נסיך קטן". באירוע הוקרן סרט לזכר חיים שהופק ע"י יענקל'ה קליין, והוקרנו שקופיות עם תמונותיו.

"חיים איננו, ולנו אין יותר חיים"

סמל חיים בכר (20), לוחם בסיירת צנחנים שנהרג בפעולת צה"ל במחנה הפליטים בלאטה, הובא אתמול למנוחות • "זה יישמע כמו משהו שתמיד אומרים בהלוויות, אבל חיים באמת היה משכמו ומעלה"

את מה שידענו כל הזמן – שאתה לוחם וחבר למות."

חברתו של בכר, הדר, התקשתה להיפרד ממנו: "חיימק", אלוהים עקר אותך מלבנו, הכאב יישאר מעבר לנצח. מילים מתגמדות לעומתך – ולכן לא נרבה בהן."

בכר למד בבית הספר התיכון "גימנסיה הרצ"ל" והיה פעיל מאוד

בצופים. תחילה התגייס לקורסיס, ולאחר כשנה וחצי עבר לשרת בסיירת צנחנים. להוריו, תעשיינים בתחום הטקסטיל מרמת-אביב ג', יש עוד בן אחד, שאמור להתגייס לצה"ל בקיץ.

אמיר קרביץ

מאות ליוו אתמול למנוחות את סמל חיים בכר (20) ז"ל, שנהרג אתמול לפנות בוקר בפעולת צה"ל במחנה הפליטים בלאטה ונקבר בבית-העלמין הצבאי בקריית-שאול.

"אולי זה יישמע כמו משהו שתמיד אומרים בהלוויות, אבל חיים באמת היה משכמו ומעלה", ספר בהלוויה חברו

הטוב של בכר, שאול שחר. "אתם לא קוברים אדם אחד, אתם קוברים את כולנו. חיים, השם שלך לא יכול היה לשאת באחריות, לכולנו אין יותר חיים. באמת היית תותח."

מפקדו של בכר אמר בהלוויה: "הוכחת

צופי רמא"ג ערכו טקס לזכרו של סמ"ר חיים בכר ז"ל

שבט צופי רמת-אביב ג' ערך במוצאי שבת האחרונה טקס לזכרו של סמ"ר חיים בכר, שנהרג בפעולת צה"ל במחנה הפליטים בלאטה לפני כשלושה שבועות. חיים ז"ל היה תושב השכונה ובוגר שבט הצופים.

בטקס המרגש השתתפו בני משפחת בכר, חבריו של חיים ורבים מתושבי השכונה. הוא נפתח במפקד ובכתובית אש שהכינו החניכים: "צעיר לנצח".

נאוה קשטן

חיים בכר ז"ל

שכבה הבוגרת של הצופים העלתה קווים לדמותו של חיים ודריך למופת ובעל חיוך גדול ואופטימי. חברי השכבה נשאו זרים לזכרו בליווי שירו הנוגה של יהונתן גפן "הנסיך הקטן".

ן השאר אמרו חבריו: "במותך ציווית לנו את החיים, וחייך שיכרו להיות שזורים בחיינו".

סמ"ר חיים בכר ז"ל

סמ"ר חיים בכר ז"ל, נהרג ביום חמישי שעבר, במהלך כניסת כוחות צה"ל למחנה הפליטים בלאטה בשכם. סמ"ר בכר, לוחם בצוות הסמלים של סיירת הצנחנים, נהרג כאחת מסמטאות המחנה ממטען חבלה.

"הוכחת את אומץ לבך ודבקותך במטרה, ואת היותך חבר למופת", סיפר עליו סגן מפקד סיירת הצנחנים. "הוא אהב את חבריו, את הצבא ואת המדינה", סיפרו עליו חבריו. "לימדת אותנו לא לתת לרגש להשתלט, ועכשיו הוא משתלט", ספרה לו חברתו, הדר. "בשבילי ובשבילנו אתה לא רק מלאך. אתה חי-ים".

סמ"ר חיים בכר ז"ל, בן 20 במוותו, מתל אביב, הותיר אחריו הורים ואח.

28/06/02

חיים שלנו הוא כבר לא חיים שלנו.
חיים שלנו כבר 4 חודשים הוא חיים מלאך.
לחיים מלאך יש מחר יום הולדת, הוא בן 21.
אבל איך מלאכים חוגגים יום הולדת?
האמת היא שזה בטח לא מאוד שונה ממה שאנחנו רגילים, בטח
מתאספים כל החברה בפאב השכונתי ויושבים על איזה בקבוק יגה
שחיים מלאך הביא, מריצים צחוקים, נזכרים איך חגגנו את היום הולדת
שעברה.
בטח אח"כ חיים מלאך מעלה את כולם על הענן שלו ולוקח את כולם
ליים, שמים קצת מוזיקה ורוקדים כל הלילה.
אבל מה מאחלים למלאך ליום ההולדת?
הרי חיים מלאך אף פעם לא יהיה בן 120, חיים מלאך תמיד יהיה בן 21
וחיים מלאך כבר לא יגשים את כל חלומותיו, וחיים מלאך כבר לא יהיה
בריא ולא עשיר וכנראה גם לא מאושר.
בכלל איזה יום הולדת זה שמח או עצוב?
חיים מלאך בטח מצא דרך לעשות מזה משהו שמח כי חיים מלאך לא
אוהב להיות עצוב.
חיים שלנו היה צריך להשתחרר בעוד שבוע, חיים שלנו כבר חיכה לרגע
הזה שבו יוכל לשבת כל היום בים ולהיפגש עם החברה על איזה כוס
בירה מתי שרק ירצה, חיים שלנו רצה לטייל ולראות עולם.
חיים שלנו אהב את הצבא ואת היחידה אך יותר מכך אהב חיים שלנו את
החברה ואת המשפחה וכל כך ציפה לרגע הזה שבו מדים ירוקים ונשק לא
יפרידו בינם לבינו.
אבל חיים שלנו כבר לא ישתחרר בעוד שבוע כי חיים שלנו הוא כבר לא
חיים שלנו, הוא חיים מלאך.
חיים מלאך בטוח חוגג שם למעלה כי חיים מלאך לא אוהב שעצובים.
אז חיים מלאך תהיה גם קצת שמח בשבילנו כי לנו זה קשה.
חיים שלנו אתה חסר, אוהבים אותך תמיד חיים מלאך.

סמ"ר חיים בכר ז"ל

סמ"ר חיים בכר ז"ל, נהרג ביום חמי-שי שער, במהלך כניסת כוחות צה"ל למחנה הפליטים בלאטה בשכם. סמ"ר בכר, לוחם בצוות הסמלים של סירת הצנחנים, נהרג באחת מסמטאות המחנה ממטען חבלה.

"הוכחת את אומץ לבך ודבקותך במטרה, ואת היותך חבר למופת", סיפר עליו סגן מפקד סירת הצנחנים. "הוא אהב את חבריו, את הצבא ואת המדינה", סיפרו עליו חבריו. "לימדת אותנו לא לתת לרגש להשתלט, ועכשיו הוא משתלט", ספרה לו חברתו, הדר. "בשבילי ובשבילנו אתה לא רק מלאך. אתה חי-ים".

סמ"ר חיים בכר ז"ל, בן 20 במוותו, מתל אביב, הותיר אחריו הורים ואח.

אותנו. למרות שלא היכרנו אותו, זה היה קשה. או הבנו שזה לא משחק וזה על אמת", אומר סמל רועי דמתי, בן 20 מחרדה.

ההתנגדות הפלסטינית לכוח צה"ל נפסקה די מהר. "הם הגיבו באש אבל היא הושקתה מיד", מספרים החיילים. הקלות בה השתלטו על המחנה הזה שהפחיד רבים במשך שנים, הפגיעה את החיילים, הם ציפו להתנגדות רצינית יותר. פלש תינים רבים עזבו את בתיהם לשכם, עד יעבור זעם. אחד רים פונו מהבתים ששימשו נקודות שליטה לכוח הצבאי.

"בכניסה למרבית הבתים לא נתקלנו בהתנגדות", סיפרו החיילים. "פגשנו במ"ש שפחות שהתרכזו להם בחדר אחד בבית. הם היו שקטים ולא צעקו. להפתעתנו, במרבית הבתים לא מצאנו גברים. רק זקנים, נשים וטף. הם אמרו לנו שהם אינם פחדים. גם הילדים היו רגועים. המבוגרים אמרו שאינם חוששים מאיתנו, כי הם לא עשו כלום".

השקט מתוח. החיילים לא רוצים לדבר על הפחד. יש להם תחושה של פטריסיות. הם צנחנים מלאי גאווה שמשוכנעים בצדקת הדרך. אין לי ספק שא"ר שרון, מייסד ה101, היה מאושר לראות ולשמע

תחושה של מחד. נעים בסמטאות, ממש כמו בלבנון צילום: גרי אברמוביץ

אבל הוא יידע שצה"ל היה פה והוא מסוגל לחזור ולתפוס אותו. נגמרה החסינות, סיכם סמ"ר ארז שניאור, בן 20 מירושלים.

הם צנחנים מלאי גאווה שמשוכנעים בצדקת הדרך. אין לי ספק שא"ר שרון, מייסד ה101, היה מאושר לראות ולשמע

הצלף הסתתר בביה"ס

חיילי הסיירת המיומנת של הצנחנים נכנסו לרחוב מקביל לרחוב המרכזי. צלף פלשתיני, שככל הנראה התמקם בכיתה בבית הספר המקומי, כיוון את הנשק לעבר החיילים. הוא סחט את ההדק וירה למוות בסמ"ר חיים בכר ז"ל מתל-אביב. לחיים לא נותר סי

כיו והוא נהרג במקום. החיילים שפגשנו ראו כיצד גלחם הרופא להציל את חייו של לוחם הסיירת. "כשהוא נפטר זה המם

כיתת לימוד בטבע הוקמה על ידי קרן קימת לישראל
בשטח מהדנה קיץ של עופי תל-אביב ביער הזורע
לזכר

סמ"ר חיים בכר

לוחם סיירת ענתנים
שנפל בקרב באזור השומרון
בט"ז באדר תשס"ב 28 בפברואר 2002
בן 21 היה כמותו

28 ביוני 2002

י"ח בתיק תשס"ב

~~השאלה הראשונה~~

השאלה השנייה הורחב לשאלה פתוחה יותר...
הקושי העיקרי, תלמיד מה בחר ובא לחיות יחד קשה
אחר האומדן שלך?

אבל כן, - התמונה - קשה יותר
אין לקום בא הורה ואסור את החוקים השמורים?
אין תלמיד במלפניה שנראה ומציקים אלה לחלופת?
אין מלפניה את יאסי אחיך אלה לבך חסר לו?
אתה היית צמוד המון לפני במה?
אין מסורה לאחיות של שיה ואור עליך?
כשהן שואג... אין נהפך? אין אלא וחים גומים
בבך?

אין לא להיות עליך? מה אהבת? ואיפה אתה עכשיו?
אין עברית את החיים ואת יאסי המלפניה מלפניך?
שהפכת עזאז ועמורה בקור.
אין אגוד עסקים עגים את אחיך אולם בעצם חופש?
ואיכס לוב בעדו צבא?

אין עברית את יאסי חוצת של חברים שלך בזה
הגדול עגיל סד ואתה נשאת בן סג?
אין אפילו עצמו פה מעל הקבר שלך ולקחת מכתבים
או עברית טכניק
בבך אין? ואין תקווה, אין תשובה, אין נחמה
אתה איננו.

אחריו שישבמן לא ידעה את שאלו, אבל הנראה הכאם
יהיה עז יאסי האחרון בפ' שהיה ביום המלחמה
אחריו שיש ע' עברית ומלפניה נהפכים ואור עכשיו
עליהם, וזה נכון!

אבל לא יצאנו כמה קשה להיות איתם וחד לא האחד
שלי לילנו חיים שלי!

חיים בכל מכתב שלי ועל פתק בתבתי ואכתוב ללפני מחר
הרבה בחיים והצחת עצמך אולי גם אחי מוגן!
האופטימיות, לא אחר! אף פעם! בשיחות שהיו לנו
ביקשתי לא אחר ואולי חזקה ולא אהבתי וקראתי
לא במקרה תצית וביקשתי.

חיים אשתך אולי האמא החזקה בשביל ילדי ואולם
והוא לי שיהיה בי הכוח והאשיות.

בחמישה חודשים האחרונים אני מנסה ללוות את המשפחה שלך במסע הבלתי
הגיוני הזה. איך דווקא בדיוק שאופק בצבא, פוגשת את אותם נעלים אדומות
שכל כך איפיינו אותך, פוגשת את אותם תפקידים, אותם ילדים.

צ'לה ומוריס אני אפילו לא יכול לתאר לעצמי איך אתם חווים את התקופה הזו,
אלפי החיילים שבכל מקום, החוויות של אופק, השירות של האחיינים, ה"הותר
לפירסום", כל החברים החדשים של חיים בחודשים האחרונים...

אני מבטיח שנמשיך לנסות לעטוף אתכם ולהיות בשבילכם בכל מקום שתצרכו
או תרצו, טלפון אחד ואנחנו שלכם.

אני חוזר לפתק הצהוב, ורואה שם של שיר שכתבתי באחד הימים.

פותח את מילות השיר ונזכר במה היית בשבילנו לאורך השנתיים המשותפות
שלנו ומה אתה בשבילנו ב-22 שנה שעברו מאז.

(יסלח לי המשורר שהעברתי את מילות השיר לזכר)

אתה, הגעגוע המרחק

מילים שלא אמרנו אז

אולי עכשיו יגיעו

זמן, אולי ישכיח את הכל

מתוך השבר שוב לגדול

וענפים שוב להצמיח

אתה, אתה כמו השמש שבים

צולל ועולה מן המצולות

אתה כל העצב בעולם

ואם יכולנו רק עוד פעם שוב להיות, ולבכות

כמו הרוח כמו החול כמו החוף

רק הזמן אוזל

ורק לשנינו יצטרך עוד לחכות

אתה, כוכב נופל אתה קרן אור

מתוך החושך השחור

למצוא פינה לחזור הביתה

01/03/24

חיים,

שוב פעם אנחנו נפגשים במקום הזה, שנה אחרי שנה כבר 22 שנה.

בכל שנה אנחנו נזכרים בכמה אתה חסר לנו במציאות היומיומית שלנו ומשתפים אותך בדברים שחווינו בשנה האחרונה, פעם זה הטיולים והלימודים, פעם החתונות והילדים ופעם זה החיים עצמם.

אתה בטח יודע שאני לא מחכה ליום הזה בשביל לכתוב לך, יש לי בטלפון פתק צהוב קטן כזה שנקרא "חיים", בכל שנה הוא מתחיל להתמלא מחדש רגע אחרי שאני יוצא מבית הוריי ביום הזה. לאורך השנה אני אוסף זכרונות, משפטים, דברים שהייתי רוצה להגיד לך.

אתמול פתחתי את הדף והסתכלתי על הדברים שכתבתי לאורך השנה האחרונה, אבל הם נראו לי כל כך מוזרים בהסתכלות על מה שעברנו בשנה האחרונה.

זה התחיל מהמחשבות על איך היית מגיב לאירועים שקראו פה בשנה האחרונה, על איך כמעט נחצנו לשני עמים והמחשבות של איפה זה היה תופס אותך. מצד אחד, בן אדם שתמיד מעורב ומביע דעה ומצד שני תמיד יודע לאחד את כולם. המחשבות על ההשפעות של הקרע הזה והדיון הזה עשו אפילו לצוות שלנו. ולא, לא תמיד ידענו להגיד שלפני הכל אנחנו פה אחד בשביל השני ללא כל קשר לדעות שלנו ולמחשבות שלנו על המצב. אתה שמצד אחת היית כל כך "תל-אביבי" אבל באותה נשימה מחובר לכולם, עם החבר הכי טוב מהמכינה הדתית, להוא מהקיבוץ ולזה מהצפון הרחוק.

אבל כל זה נראה היום כמו סיפור פעוט ולא הגיוני אל מול מה שאנו חווים בחמשת החודשים האחרונים. אירועי ה-7 באוקטובר החזירו לכולנו את המחשבות על ההיסטוריה המשותפת שלנו. הלחימה המשותפת שלנו כצוות, היציאה ל"חומת מגן" והמבצעים שקדמו לה על מנת להבטיח בטחון במרכז הארץ. הדאגה הקיומית לכל אחד מחברי הצוות. אמנם רובנו כבר לא משרתים במילואים אבל בכל זאת יש עוד כמה שמשרתים בתפקידים כאלה ואחרים.

את הבטחון שלי בשבועות הראשונים שאבתי מהצוות, הידיעה שבמידה ואצטרך משהו הם יהיו הראשונים שיגיעו נסכה בי בטחון. אבל מצד שני, הדאגה הבלתי פוסקת לחברי לא פשוטה. המרחק, הבדיקה של מתי נראה לאחרונה בווטסאפ, הטלפון לאישה \ לאבא \ למישהו אחר לוודא שהכל בסדר הייתה לי קשה מאוד ועד היום לא פשוטה.

כשהיינו כולנו ביחד זה היה יותר פשוט, תמיד ידעתי שנשמור אחד על השני. ואולי בעצם לא...

שם, אני מוגן ושלם
כמו מילים ומנגינה
ונחמה, אם אתה שומע
אתה, אתה כמו השמש שבים
צוללת ועולה מן המצולות
אתה כל העצב בעולם

חיים, השנה יותר מתמיד אתה כל כך חסר לנו, לכולנו.

אוהבים ומתגעגים
צוות נובמבר 99

מאור

למרות שלא הכרתי אותך אני יודעת מאופק מאבא מסבא ומסבתא
שהיתה בנאדם טוב.

כל פעם שמישהו מספר משהו עליך אני רואה כמה זה עצוב ואת הדמאות
. והאמת גם אני עצובה כי בכולזות אני לא זכיתי ליראות אותך. באמת
היתי מאוד רוצה ליפגוש אותך גם עם זה היה לשעה רק בישביל ליראות
אותך ושתכיר אותי ואני אותך.

עם היתי מכירה אותך אני יודעת כמה היתה אוהב אותי ואני אותך ואני גם
יודעת שהיתה דוד טוב מאוד והיתי מאוד אוהבת אותך.

גם אכשב אני מאוד אוהבת אותך כי אני שומעת את כל הסיפורים עליך.
כל פעם שאני אוכלת אצל סבתא וסבא ואופק אני מיסתכלת על התמונה
שלך ורואה כמה אתה יפה. ואני גם מבינה כמה סבתא סבא אבא ואופק
למרות שהיא גם לא זכתה להכיר אותך אני מבינה כמה הם גיבורים
שהילד או האח שהם כל כך אהבו פיתאום נעלם לאם.

מאור

הפעם רציתי גם אני לומר משהוא,
לפעמים שהמשפחה מתחילה לדבר עליך אני מרגישה רגשות
מעורבים: מצד אחד עצב מטורף שלא זכיתי להכיר אותך אבל מצד
שני אני ממש גאה שאתה דוד שלי שמת בישביל להגן עלי ועל
המדינה. ולפעמים שיש פעולת חיים בצופים אני ליפעמים פשוט
שותקת כי קצת קשה לי לדבר עליך אבל ביפנים אני רוצה לדבר עליך
כל הפעולה ולספר כל מה שסיפרו לי עליך ועל מה שעשית כשהייתה
ילד ועד שהגעת לצבא,
פעם ליפני שהבית ספר עבר שיפוץ כל פעם שהייתי ניכנסת יוצאת
להפסקה או סתם שניגמר בית ספר היסתקלתי על התמונה שלך
וראיתי איזה יפה היית ואפילו שבחלק מהתמונות אתה קצת מזכיר
אותי כמו הצבע עיניים ואפילו דברים שאני לא בדיוק שמה לב
אליהם...כמה הפסדתי שלא זכיתי להכיר אותך ואת מי שהיית ולא רק
לישמוע סיפורים. אבל לא משנה אם אתה כאן או לא כאן ואם אתה
שומע אותי או לא שומע אותי אני ממש אוהבת אותך לא משנה מה כי
בכל זאת אתה דוד שלי ותמיד תהיה ,
משיר.

למספר עשר משמעות גדולה עבורנו, החברים של חיים. הרי חיים עבר לגור איתנו בשכונה בגיל עשר ויחדיו היינו עשרה חברים טובים במשך עשר שנים, עד שנהרג לפני עשר שנים.
בערך לקראת כיתה ט' נהיינו עשרה. עשרה חברים טובים שאוהבים לעשות הכול ביחד. לנסוע לטייל-עשרה, לצאת למסיבות בעשירייה. ככה היינו וככה היה לנו טוב. היינו חבורה גדולה ומאושרת ששאפה תמיד להתקיים בעשירייה.

גם היום, כשמי מאיתנו רוצה לשלוח הודעה לכולם, בכדי לא לשכוח אף אחד, הוא אומר בלב את שמות האנשים תוך שהוא מונה אצבעותיו עד ששתי כפות ידיו נפתחות במלואן ועשר אצבעותיו נפרסות.
זה קורה לנו סתם כך שרוצים להיפגש, וזה קורה גם שיש הודעה חשובה שרוצים לבשר אותה באופן אישי לכול אחד בנפרד.

האצבע האחרונה היא האצבע של חיים. ברגע הראשון מתקבלת תחושה שהוא פשוט נעדר אך עוד מעט ישוב ונוכל לחלוק איתו את הבשורה. מיד חוזר ההיגיון ומציף את הזיכרון בתמונות של חיים, בחור חזק שאהב לצחוק ולבלות אבל יותר מהכול היה לו חשוב שנחזיק מעמד כעשירייה. הוא אהב את כולם באותה מידה והיה לו חשוב שכל אחד ירגיש בנוח בקומונה הייחודית שנוצרה.
עשר שנים חלפו. לא הרבה השתנה מלבד התמונות מהזיכרון שמתקשות לעמוד במבחן הזמן ומטשטשות אט אט. אכן, הזמן החולף הוא יריב מר עבור כולנו. הפזמונאי עלי מוהר כתב את השיר "יורם" לזכר חברו הטוב יורם ביאלר שנהרג במלחמת ההתשה, אולם לא רבים יודעים כי כתב אותו כ-17 שנים לאחר מותו של יורם, ולא בכדי. השיר משקף בצורה הטובה ביותר כנראה את התחושות שלנו, החברים של חיים, שמרגישים עדיין הכי קרוב לחיים ולצד זאת גם הכי רחוק.

והזיכרונות רבים: **נוסעים לבקר את חיים בקורס טייס, חיים נרדם על העץ במחנה קיץ, סתם חוזרים ביחד הביתה מהצופים, חיים עושה שטויות ביוון ועוד המון זיכרונות קצרים שהלוואי וניתן היה להסיר מהם את האבק שהצטבר ולהפוך אותם ליותר בהירים ואת חיים לנוכח ואמיתי.** בחלומות הוא מגיח בצורה הרבה יותר מוחשית. **הוא נמצא כאן ועכשיו כאילו מעולם לא הלך.** או הלך ומיד חזר עם סיפור טוב שירים מצחוק את החבר'ה. ובמהלך החלום אתה שואל את עצמך למה בכלל דאגתי לו? הרי כל חיו, כמו שידע להסתבך כך ידע לחלץ את עצמו. והנה הוא כאן עם כולם עכשיו והכול מרגיש רגיל לגמרי. כאילו מעולם לא עזב. כאילו ההספד של שאול על הקבר בהלוויה היה חלק מחלום רע, כאילו בכייה קורע הלב של צ'לה במהלך השבעה ולאחריה מעולם לא התרחש במציאות.

אבל המציאות היא שנותרנו תשעה. לעולם לא נכיר בזה או נוכל לקבל את זה. כי חיים נוכח בחיים שלנו כל כך חזק, כך שאין שום כוח בעולם שיוכל להוציא מאיתנו את חיים.

חיים, עצוב לנו מאוד לחשוב שמעתה והלאה משך הזמן שבילינו איתך יהיה קצר מזה שעבר בלעדיך, אולם אנו מבטיחים לך שנמשיך להיות חברים טובים תמיד - לכל החיים.
אוהבים, מתגעגעים וזוכרים
החבר'ה

צילום: נאדיר חתופה

"בשביל מישהו אחר זה רק אחד שנהרג, בשבילנו זה הכול"

במהלך שבועיים ביצע סמ"ר חיים בכר שני מעשי גבורה ✖ בראשון הציל חיים של מספר חיילים, בשני הפסיד את חייו שלו ✖ 14 שנים אחר כך, והפצע של המשפחה מסרב להגליד ✖ "יש חיים לפני ויש חיים אחרי, והם שונים מאוד"

שני כרורים חלפו ליד כתף אחד החיילים והותירו את חותמם על העור. 14 שנים אחרי היום ההוא הצלקת על הכתף מזכירה לו את הקרב בו השתתף. "הוא סיפר לנו שזה ילווה אותו כל החיים", מספר מוריס בכר, אביו של סמ"ר חיים בכר ז"ל, שהשתתף בקרב הזה, משך ברנע האחרון את החייל וכך הציל אותו, ועל כך קיבל צל"ש מפקד אוגדה. סמ"ר בכר לחם בפלוגת סיור של חטיבת הצנחנים כאשר התרחש פיגוע בשכם בו נהרגו חיילים בעת שיטנו. יחד עם ארבעה לוחמים ובפיקודו של אל"ם נמרוד אלוני, שהיה אז מפקד הפלוגה וכיום משמש מפקד חטיבת הצנחנים, הם יצאו למבצע במרחב שכם, שם נערך קרב פנים אל פנים עם שישה מחבלים חמושים שהתבצרו מאחורי קירות בטון. "שאר החיילים הובילו מלפנים, הוא ראה שהתחילה לחימה ולמרות הסכנה, הוא חצה את שטח האש כדי לחבור אליהם ולהילחם לצידם", מתארת צ'לה בכר, אמו של חיים. הלוחמים נאלצו להתפצל במהלך הקרב למספר מוקדים, ועריין הצליחו לשמור על תיאום ביניהם והרגו את ששת המחבלים.

במהלך הקרב, אשר נהל מטוח קצר, ועוד בטרם נהרגו המחבלים, הבחין סמ"ר בכר במחבל שהגיע מאחורי שניים מהלוחמים. הוא משך אותם במהירות ממקומם וכך הציל את חייהם. "אנחנו לא היינו שם, אבל זה מה שהם סיפרו לנו, והם לא סיפרו סתם", אומר מוריס. "חיים לא פירט לנו על מה שקרה שם כשחזר מהשטח, אבל אופן הפעולה שתיארו כל כך אופייני לו. הוא ראה לנכון לעשות זאת", מוסיפה צ'לה. "הורשיים לאחר האירוע כתב המפקד שלו שהוא סמך על חיים יותר מכולם, הוא הרגיש באותו יום שהם נלחמו כתף אל כתף, ושחיים הגן על חבריו". בכתב הצל"ש שקיבל נכתב: "חיים ז"ל לחם במקצועיות ומיומנות רבה, הפגין נחישות, דבקות במשימה ואומץ לב הראויים לשבח".

רואים את הסוף

עשרה ימים לאחר מכן, במהלך מבצע "מסע בצבעים", חיים נהרג. פיגועים רבים יצאו ממחנה הפליטים בלאטה בשכם, ושני צוותי חיילים הוכנסו למחנה, אחד מהם בהובלתו של חיים. "חברים שהיו איתו שם סיפרו לנו שכשנסעו בהאמר למחנה הם פחדו, וחיים הרגיע את כולם. אחד החיילים אמר שיש לו הרגשה לא טובה, וחיים אמר, 'אל תחשוב שלילי, לנו לא יקרה שום דבר'", נזכרת צ'לה. "חבר שלו אמר, 'אם זה למות, אז בידיעה שאני איתך', וחיים ענה, 'אל תדבר על דברים כאלה'". ב-28 בפברואר 2002, ארבע וחצי לפנות בוקר, צלף ירה בחיים והוא נהרג במקום. שעתיים לאחר מכן כבר דפקו בדלת בית המשפחה, להודיע על האסון. "ידעתי שלהיות בסירית זה לא לשבת ולשחק דוקים, אבל לא חשבנו שזה יקרה לנו. הוא היה אמור להשתחרר שלושה חודשים אחר כך, כבר ראינו את הסוף. הוא תמיד עשה את הכי טוב שלו, וכך גם עשה ביום בו נהרג".

חיים כבר התחיל לתכנן את הטויל שאחרי השחרור, והמשפחה התכוננה לגיוס אחר.

התלמידים בבית-ספרו, אבל הרצון והיכולת להנהיג השתדרשו אצלו הרבה קודם. "הוא היה מנהיג מלידה, כבר כגן הוא הנהיג אחריו את הילדים", מספרת האם. כנער הצליח גם להיות רכז בצופים וגם להצטיין בלימודיו. "הוא לא אהב להשווין כמה שעשה. גם כשנהיה רכז, רק אמר לי: 'אמא, יש טקס אש בלטרון, תגיעו'. כשהגענו ראינו שמצדיעים לנו. רק כששאלנו אותו למה מצדיעים, הוא אמר שהוא רכז". כשקיבל זימון לטיס, הוא החל להתאמן ולהתכונן. אחרי שנה וחודשיים הוא נפל מקורס הטיס. "כשהתקשר להודיע לי, הוא לא נשמע עצוב. הוא חזר הביתה עם חיוך, מאוד אופייני לו. תמיד אמר 'תחייך לחיים והחיים יחייכו אליך'", מספרת צ'לה. "חיל האוויר לא רצה לשחרר אותו, נתנו לו הרבה הצעות לתפקידים אבל הוא סירב, מוסיף מורים. הוא רצה להגיע לסיירת צנחנים, והצליח".

מה שהיה ומה שלא היה

כאשר חזר בסופי השבוע מהסיירת, חיכה לו בבית אחיו, יוסי, הקטן ממנו בשלוש שנים. "הם היו כמו חתול ועכבר אבל מאוד אהבו אחד את השני", מספר מורים ומחייך. "כל החברים של חיים הכירו את יוסי, הוא הזמין אותם לכל מפגש. תמיד קרא ליוסי 'סוסון' בגלל שגנראה גדול לגילו", מוסיפה צ'לה. כשחזר מהסיירת, לא החמיץ אף שנייה כדי לבלות: הוא נפגש עם החברה, החברים והמשפחה, טייל בארץ ואפילו עשה קורס צלילה. "אף פעם לא הבנתי איך הוא מספיק כל כך הרבה", אומרת צ'לה. "היום אני אומרת שכנראה משהו למעלה ידע שזה ייגמר מהר". תמונות ממוסגרות של חיים מפורזות ברחבי הבית. "אני רוצה להריח את הריח שלו, לשמוע את קולו שוב, לספר לו שיש לו אח שהתחתן, שהוא דוד. אני מספרת לו מה קורה איתי ואומרת לו 'אל תעשה את זה'", מספרת צ'לה ועיניה מתמלאות דמעות. "היה יכול להיות מושלם. אני לא מצטערת על מה שהיה, אני מצטערת על מה שלא היה". חיים, או כמו שמכנה אותו המשפחה "חיימקה", שימש לא פעם הורה להוריו. "לפעמים החלפנו תפקידים, והוא הרגיע אותי. תמיד אמר לי, 'לנו זה לא יקרה, אל תדאגי'", מספרת צ'לה. "חיים היה ילד מאוד אופטימי, עם המון שמחת חיים. הוא היה עמוד התווך שלנו בבית". גם היום, 14 שנים אחרי, לצ'לה יש שאלות על איך ולמה. "הרבה פעמים אני חושבת מה הייתי יכולה לשנות, ומגיעה למסקנה שלא יכולתי לשנות דבר", היא אומרת. "הוא תמיד אמר לאבא, 'אם אני לא אעשה, אז מי כן?' בשביל רבים אחרים מבצע "מסע בצבעים" נחשב להצלחה משום שנהרג רק חייל אחד. "מבחינתי, האחד הזה הוא כל החיים שלי, כל האוויר שאני נושמת", צ'לה אומרת. "בשביל משהו אחר זה רק אחד, בשבילנו זה הכול. טוב שלא היו הרבה הרוגים, אבל ההרוג האחד הוא הבן שלי. נגמר לנו החיים".

כל סיפורי המעורבות של "צומת גיבור" מתפרסמים גם באתר www.gvura.org

"אף פעם לא הבנתי איך הוא מספיק לעשות כל כך הרבה. היום אני אומרת שכנראה משהו למעלה ידע שזה ייגמר מהר"

במבצע עם חיים. כשקראו לנו היה מאוד קשה. אמרתי אחר כך למפקד, 'יכולת לחסוך לנו את ההרגשה הזו'. אירוע קבלת הצל"ש היה רגע קשה מאוד למשפחה, אבל לצל"ש עצמו הם לא מעניקים חשיבות מיוחדת. 'אני ידעתי שהבן שלי גיבור, גם בלי הצל"ש. הבן שלי היה גיבור גם בלי להינהג, כל יום ובכל מה שעשה הוא עשה כי נכון', מספרת צ'לה בעיניים בורקות. "לשבת ולראות את כולם היה קשה. שמחתי בשמחתם, אבל חיים קיבל צל"ש על מבצע שעשה והוא לא היה שם כדי לעלות לבמה". בכל מסגרת שבה חיים לקח חלק, תמיד זכרו אותו לטובה. "הייתי אמא טווסה, הוא נתן לנו המון נחת בכל דבר", משבחת צ'לה. "הוא הגיבור שלי, לא חינכתי אותו להיות גיבור במלחמה, חינכתי אותו להיות גיבור כל יום. לא היה מקום שהייתי בו ולא אמרו 'איזה גיבור'". כילד הוא היה יו"ר מועצת

"כבר דיברנו על יוסי, אחיו הצעיר, שאמור היה להתגייס", מספרת צ'לה. "חיים היה מכין אותו ורץ איתו. אחיו קיבל זימון לטיס ולא רצה ללכת, חיים אמר לו, 'מה שתקבל שם לא תמצא בשום מקום אחר, אל תוותר על טיס'. לא האמנו שזה יקרה לנו ואז פתאום ביום אחד החיים משתנים". למרות השנים שחלפו, צ'לה מתארת מאבק שהופך קשה יותר עם הזמן. "יש חיים לפני, ויש חיים אחרי והם שונים מאוד. עם השנים הכאב והגעגועים רק מתגברים, כאילו יש לנו פצע ואנחנו מגרדים אותו כל פעם מחדש". למרות הקושי והכאב, המשפחה מצליחה גם לשמוח ולחגוג, כך היה כשנולדה האחות הקטנה של חיים, אופק. "אנחנו ממשיכים לחיות ואני קוראת לזה הישרדות, אנחנו משפחה שורדת".

מחייכים לחיים

בסוף אותה השנה המשפחה קיבלה הזמנה לטקס הענקת צל"שים בלטרון. "כשחיים סיפר על המבצע, הוא אמר שהיה קשה, אבל הוא לא אמר שהקרב היה משהו מיוחד", מספרת צ'לה. בטקס עלתה המשפחה לקבל את הצל"ש בלי חיים, כשברקע התנוססה תמונתו. "עמדנו בשורה על הבמה, מתחנתי כל החיילים שקיבלו צל"ש באותו היום. הם כולם היו בחיים, עלו אחד-אחד, חלקם השתתפו

"ידעתי שהיהו בסירת זה לא לשבת ולשחק דוקים. אבל לא חשבנו שזה יקרה לנו. חיים דל ואמו

חיים שלי,
שנה עברה, שנה בלעדייך.
שנה שבה הזמן עומד מלכת,
שנה שבה אני מנסה לעכל את האסון הנורא וזה בלתי אפשרי.
שנה שבה אני נאחזת בעבר ולא מוכנה להרפות, הראש לא מפסיק לחשוב
עלייך ולהזכר בכל רגע איתך...
שנה שבה כל יום שעובר הכאב רק מתגבר והגעגועים והזכרונות לא נותנים
מנוח.
היום הנורא מכל חוזר אלי שוב ושוב, חוזר ומכה, מחזיר אותי לאותו רגע אכזר
שגמר את החיים שלך וחתך את החיים שלי, של כולנו, לשניים.
החיים שלפני והחיים שאחרי, חיים בלי חיים... חיים בלעדייך...
התמונות שלך תלויות בכל פינה, החיוך שלך מביט עלינו מכל קיר ואתה כל כך
חי בכל אחת מהן שאני פשוט רוצה להוציא אותך משם...
חיים, היית האהבה הכי גדולה שידעתי, השנה האחרונה איתך הייתה השנה
המאושרת בחיי.
כל רגע איתך היה עוצמתי, ידעת להפוך כל דבר קטן למיוחד, לימדת אותי את
טעם החיים- להנות מכל רגע, לחייך גם כשאינן סיבה מיוחדת.
ידעת לפנק, להרגיע, להקשיב, לאהוב, עשית אותי מאושרת!
העיניים המדהימות שלך- כחולות, מרגיעות, עמוקות, שתמיד אומרות לי "יהיה
בסדר".
השפתיים שתמיד מחייכות חיוך חם ומרטיט עם גומה קטנה בלחי השמאלית.
זה כל מה שהייתי צריכה- את המבט הזה עם הקריצה הקטנה והחיוך שלך-
והכל היה מסתדר, בשבילי ובשביל כולם...
הייתה לך נוכחות שאי אפשר לפספס. היה בך כל כך הרבה- יופי, חכמה, קסם,
עדינות, רגישות מופלאה לצד חוזק וגבריות.
אף פעם לא היה לך פחד בעיניים, תמיד דואג שכולם יהיו מרוצים ושכולם
יחייכו.... והאמת זה לא היה כל כך קשה, פשוט אי אפשר היה להיות לידך ולא
לחייך, ולהשבות בקסמיך...
הרגעים איתך, חיים, היו היפים בחיי. אני מודה לך על כל השעות והדקות
שביליתי איתך, שהייתי חלק ממך, מהחיים שלך. על כך שדרכך למדתי מהי
אהבה אמיתית. על כל חיוך, חיבוק ונשיקה שהיו שמורים רק לי...
חיים, תחושת ההחמצה כל כך חזקה- המחשבה על מה שעוד היתה יכול, על
מה שכבר לא תוכל, על ההפסד העצום! הזמן היה קצר מידי, כל כך לא מספיק!
היית הבן אדם הכי קרוב לשלמות: "גבר שבגברים" כמו שאמא שלך אומרת,
"מלך העולם"! המלך שלי... אתה תשאר המלאך שלי.... אני יאהב אותך
לעולמים.... מתגעגעת.....
מורן